

Döviz Bedelli Sözleşmelerin TL'ye Dönüşümü İçin Biçilmiş Kaftan: Arabuluculuk

Y. Burak Aslanpınar | 13 Eylül 2018 12:00

13 Eylül 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı ile dövizle yapılan sözleşme tiplerinin tamamına yakınıni ilgilendiren çok önemli bir düzenleme getirildi. Buna göre; Türkiye'de yerleşik kişilerin aralarında yapacağı Kararda sayılan sözleşmelerde, bedelin ve diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmayacak.

Aynı Karar gereğince, daha önce düzenlenmiş sözleşmelerdeki döviz bedellerinin de 30 gün içinde yani 13 Ekim 2018 tarihine kadar Türk parası olarak yeniden belirlenmesi gerekiyor.

Arabulucu Anlaşmayı Kolaylaştırır

Düzenlemenin hukuki ve ekonomik analizini bir kenara bırakıp söz konusu yeniden belirlemenin nasıl ve hangi usulle yapılacağı konusuna gelindiğinde ise çok sayıda avantajıyla biçilmiş bir kaftan karşımıza çıkıyor: "**Arabuluculuk Anlaşması**".

Her şeyden önce, en az beş yıl kıdemli bir hukukçu olan, tarafsız ve bağımsız bir arabulucu yardımı ile tarafların anlaşması ve doğru çözüme ulaşılması kolaylaşır.

Bununla birlikte, arabuluculuk anlaşmasının her biri Kanunda açıkça belirtilmiş hukuki ve ekonomik daha pek çok avantajı var.

İlam Niteliğinde Belgeyle Tam Hukuki Koruma

Arabuluculuk ile anlaşılması halinde, **anlaşılın hususlar hakkında dava açılmıyor** ve taraflar ile birlikte yetkili arabulucunun imzaladığı "**anlaşma belgesi**", **ilam niteliğinde belge sayılıyor**. Böylece, anlaşma belgesindeki yükümlülükler yerine getirilmezse, icra işlemleri "ilam gibi" yani mahkeme kararı gibi yapılabilir.

Öte yandan, arabuluculukta **anlaşma şartları son derece esnek olabiliyor**. Örneğin para yerine başka yükümlülükler belirlenebiliyor. Ya da **vade ve taksit** öngörülebiliyor. Bu şekilde, ayrıca çek, bono gibi senetlerin düzenlenmesine de gerek kalmadan ve bankalarla da sıkıntı yaşanmadan hukuki koruma edinilebiliyor.

Üstelik Kanundaki "**gizlilik ilkesi**" gereğince arabuluculuk görüşmeleri ve görüşmelerde sunulan bilgiler, belgeler gizli tutuluyor. Böylece ticari itibar ve rekabet korunmuş oluyor.

Vergi ve Harçta Büyük Avantaj

Arabuluculuk anlaşmasının belki de en büyük avantajı ise ekonomik olması.

Karşılaştırmak gerekirse; noterde düzenlenen bir sözleşmede harç, değerli kağıt bedeli gibi çeşitli masraflar alınıyor. Ayrıca noterde olsun ya da olmasın, sözleşme bedeli üzerinden nispi (binde 9,48) damga vergisi ödenmesi gerekiyor. Örneğin, sözleşme bedeli 1 milyon TL ise 9.480,00 TL, 100 milyon TL ise 948.000,00 TL damga vergisi yükümlülüğü çıkabiliyor.

İlam gibi olma niteliğiyle noterde düzenlenen sözleşmeden çok daha fazla hukuki güvence sağlayan arabuluculuk anlaşma belgesi için ödenmesi gereken herhangi bir harç veya değerli kağıt bedeli yok. **Damga vergisi ise, taraflar anlaşma belgesini icra edilebilirlik şerhi verdirmeden başka bir "resmi işlemde kullanmak isterlerse", maktu olarak alınıyor. Söz konusu damga vergisi miktarı; içinde bulunduğumuz 2018 yılı için yalnızca 58,80 TL.** Bu miktar, arabuluculuk anlaşmasında yazılı olan miktar bin TL de olsa, 1 milyon TL de olsa, 100 milyon TL de olsa değişmiyor.

Alacak ve Borçların Yapılandırılmasında da Arabuluculuk Düşünülmeli

Sözünü ettiklerimiz, arabuluculuk anlaşmasının ilk bakışta görünen maddi avantajlarından bazıları. Toplumsal barışa katkısı, tarafların kendi kabul ettikleri ve hukuki korumayla emin oldukları çözüm sayesinde mutlu ve huzurlu olmaları gibi manevi avantajlar da söz konusu.

Tüm bu nedenlerle dövizle yapılmış sözleşmelerin dönüştürülmesinde öncelikle arabuluculuk anlaşmasının değerlendirilmesinde fayda var. Yalnızca bu konuda değil, içinde bulunduğumuz ekonomik zorluklarda ayakta kalmakta, borçlarını ödemekte ve alacaklarını tahsil etmekte zorlananlar, alacak ve borçların yapılandırılması için arabuluculuk anlaşmasına gidebilirler.

*** İşbu yazı [hukukihaber.net](http://www.hukukihaber.net/doviz-bedelli-sozlesmelerin-tl-ye-donusumu-icin-bicilmis-kaftan-arabuluculuk-makale,6076.html) sitesinde (http://www.hukukihaber.net/doviz-bedelli-sozlesmelerin-tl-ye-donusumu-icin-bicilmis-kaftan-arabuluculuk-makale,6076.html) yayımlanmıştır.**